

Verslag Ledenbijeenkomst “ Kansen en uitdagingen voor het Dommeldal ten zuiden van Eindhoven” op 13 februari 2020, CKE gebouw te Eindhoven

Aanwezig: 132 leden en niet leden, 4 leden van de leden commissie Limburg en De Kempen: Thomas van Gemert, Jeannette Hommes (verslag), Sander Nijssen en Jos Weijs. Gastspreker Rob van Schijndel, gebiedsmanager Beheereenheid Kempen & Midden-Limburg van Natuurmonumenten.

Thomas van Gemert (voorzitter) en Sander Nijssen heten iedereen welkom, leggen het doel en programma van de avond uit en introduceren Rob van Schijndel. Deze avond zal er ook op een digitale manier interactie zijn met het publiek door gebruik te maken van de app Mentimeter. Voor de pauze zal Rob van Schijndel een inleiding geven en bestaat de mogelijkheid om toelichtende vragen te stellen. Na de pauze worden via Mentimeter stellingen gegeven. Rob van Schijndel zal hierop reageren evenals op de vragen uit het publiek.

Via Mentimeter wordt het publiek gevraagd hoe vaak zij gemiddeld per maand het Dommeldal bezoeken en welk cijfer zij het Dommeldal geven. Voor de vragen en uitkomsten zie bijlage 1. Met hand op steken blijkt dat het merendeel van de aanwezigen lid van Natuurmonumenten (NM) is. Na een inleidend filmpje over NM <https://www.youtube.com/watch?v=1n5YdpT55JE> vertelt Rob van Schijndel welke natuurgebieden bij de beheereenheid Kempen & Midden-Limburg behoren: Dommeldal ten zuiden van Eindhoven, Kempenbroek, Maasvallei en Grensmaas tot aan Maastricht. Vervolgens wordt in een vogelvlucht de geschiedenis van NM verteld: in 1905 opgericht door het Naardermeer aan te kopen om op die manier te voorkomen dat het een vuilstortplaats zou worden. In 1929 is de Hogt gekocht. In 1975 is knooppunt de Hogt ontstaan. Met de recente aanpassingen van de snelweg is er voor gezorgd dat een deel van de snelweg op poten kwam om op die manier te zorgen dat er een ecologische verbinding bestaat voor het Dommeldal. Op de website [topo tijdreis https://www.topotijdreis.nl/](https://www.topotijdreis.nl/) is het mogelijk om van elk gebied in Nederland de ontwikkeling van 200 jaar te zien. Rob van Schijndel laat via beelden van deze website zien hoe de verstedelijking van Eindhoven zich heeft ontwikkeld.

Uit het Living Planet report 2020 <https://www.wwf.nl/globalassets/pdf/wwf-living-planet-report-nederland-2020-natuur-en-landbouw-verbonden.pdf> blijkt dat de biodiversiteit van 1990 tot nu gehalveerd is. Ter illustratie geeft Rob het voorbeeld dat als we vroeger met de auto naar Frankrijk reden we regelmatig de voorruit moesten schoonmaken omdat deze vol zat met insecten. Nu hoeven we dit niet meer te doen.

Biodiversiteit is van belang omdat

- Het een regulerende functie heeft voor onder andere water en lucht
- Een producerende functie heeft, bijvoorbeeld de bestuiving van gewassen
- gunstig is voor de gezondheid. Uit onderzoek blijkt dat de mens gezonder is bij een grotere biodiversiteit.

In 1990 is gestart met Ecologische Hoofd structuren (EHS), een netwerk van natuurgebieden met onderlinge verbindingen. Tot 2013 werkte dit goed. Tijdens het bewind van staatssecretaris Bleeker is er veel geschrapt. In 2018 concludeerde NM dat het EHS een goed systeem is maar niet voldoende. Er was namelijk een functiescheiding tussen natuur en landbouw. Het is ook van belang om buiten natuurgebieden te gaan kijken. Dat betekent onder andere dat op een andere manier moet worden gekeken naar landbouw: een natuur inclusieve landbouw. Dit is een duidelijk inzet van NM geworden. Zo volgen alle pachters van landbouwgrond van NM een cursus natuurbeheer en de boswachters van NM leren op de agrarische school meer over landbouw. Het is van belang om de handen in een te slaan en samen te werken ook met particulieren.

Verder stimuleert NM de mensen ook om meer zelf te doen zoals bijvoorbeeld in het themajaar van de Wilde bloemen. Jongeren en volwassenen werden gestimuleerd wilde bloemen te zaaien, zie ook het filmpje https://www.youtube.com/watch?v=FYaCXg_W8c8

Tenslotte benadrukt Rob van Schijndel dat NM niet zonder vrijwilligers kan. Zij leveren een enorm belangrijke bijdrage onder andere in het beheer en het bevorderen van de biodiversiteit. Na deze algemene inleiding gaat Rob van Schijndel in op de ontwikkelingen in het Dommeldal. In het verleden stond NM meer met de rug naar de stad. Een aantal jaren geleden werd gestart met de Dommel safari: vele gesprekken werden op verschillende plekken in Eindhoven en omgeving gehouden met bewoners met de vraag welke behoefte zij hebben. Op basis van wensen en waarden van 350 inwoners is een zogenaamde infographic gemaakt. Zie voor de uitkomsten deze website https://www.7zebras.nl/contents/uploads/portfolio/21_3.dommeldal_infographic_poster_a3-formaat.pdf

Dit werd de leidraad voor de aanpak van het Dommeldal : 2 gebieden

- Ten zuiden van Valkenswaard tot aan België, spannende natte natuur ontwikkelen en beheren
- Valkenswaard tot Eindhoven, toegankelijk en natuurrijk landschap ontwikkelen en beheren

Kleine stukjes worden stap voor stap ingericht, zoals bijvoorbeeld het Dommeldal bij de Hogt moet in 2021 natter worden zodat er meer soorten terug komen.

Rob van Schijndel geeft aan dat de inrichting van gebieden een langlopend proces is en alleen maar kan in samenwerkingsverbanden zoals met de Gemeentes, provincie en waterschappen.

Na de pauze werden de 4 stellingen die via Mentimeter ingevuld konden worden op een schaal van 1-5 (zie bijlage 2) besproken evenals een aantal vragen uit het publiek. Hieronder worden een paar van de vragen beschreven.

Op de vraag wat de visie van NM is op de aanleg van windmolens geeft Rob aan dat daar veel onderzoek naar is gedaan. In gebieden waar veel vogels zijn zoals in De Maaij bij Bergeijk leidt dit tot vogelsterfte en zijn windmolens dus niet wenselijk. Verder leiden windmolens tot horizon vervuiling maar soms moeten er ook pragmatische beslissingen worden genomen. Het hangt dus sterk van het gebied af waar wel of niet windmolens te plaatsen.

Op de vraag of het niet te druk wordt in de natuur en of daar een visie op is antwoordt Rob dat er wel degelijk een visie is. Sommige gebieden moeten rustig blijven om te zorgen dat flora en fauna zich kunnen ontwikkelen. Zo is er voor gekozen om op bepaalde plekken fiets- en wandelpaden iets verder van de Dommel af aan te leggen maar dat er wel de mogelijkheid is om via houten bruggetjes toch over de Dommel te kunnen kijken.

Op de vraag hoe de relatie met het Brabants landschap is geeft Rob aan dat zij op een aantal beleidlijnen zoals vliegvelden, windmolens en water peil hetzelfde denken.

Uit het publiek kwam ook de oproep dat NM zich meer laten horen samen met milieufederaties in de publieke discussie over de stikstof problematiek.

Sander Nijssen en Thomas van Gemert sluiten de avond af door Rob van Schijndel hartelijk te bedanken voor zijn inspirerende en kundige verhaal en antwoorden. Tevens deden zij de oproep dat u altijd met de ledencommissie contact kunt opnemen per email limburgendekampen@natuurmonumenten.nl. Dit kan om allerlei zaken gaan zoals om aan te geven dat u belangstelling heeft om lid van NM, vrijwilliger bij NM of lid van de ledencommissie te worden of een suggestie of vraag heeft.

Jeannette Hommes, Secretaris ledencommissie Limburg en De Kempen